

Передплата

на «РУСЛАНА» вносити:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2 50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Виреш ми очі і душу ми виреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о год. 6-ій пополудні.
Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9. уа. Коперника (Ліндога ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламці неопечатані вільні від порта. — Оголошеня авичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надіславім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Політика цькування.

(+) Ледви появить ся яке небудь внесене котрого з руских послів в соймі з домаганем культурних потреб руского народу, виступає «Dziennik Polski» на чолі шовіністичного дневникарства, щоби цькувати більшість соймову против Русинів. Ся прова повторяє ся періодично. Так і тепер стало ся. Ледви вспів посол Барвіньський поставити внесене о заснованє рускої гімназії в Станиславові, а вже «Dziennik Polski» поспішив з напастію за «електричний поспіх», що на 2-ім засіданю поставлено перше читанє сего внесеня, а 3-го дня зібрала ся шкільна комісія для наради над сим внесенем. За тим зараз помістив статью «Polityka sentymentów», котра носить на собі виразне пятно цькування проти Русинів. В сій статі, націхованій явною злобою і ненавистю до всего руского, висказав «Dziennik» одну правду про себе і своїх однородців, що «niczego niezapomnieliśmy, ani też nie nauczyliśmy się niczego». Се дійсна, але сумна правда, тим сумнійша, що мабуть він і єго однородці вже нічого не научать ся, бо горбатого хіба виправить могла. «Dziennik Polski» справді обняв між польскою суспільністю супроти Русинів роллю Каткова і пугає всіх сепаратизмом, а рускі школи, котрі стоять під чуйним оком Ради шкільної краю, уважає він не лише способом «do odgraniczenia się murem chińskim od wszelkiej łączności z Polakami, do rozdziału Galicyi, do nowego podziału ziem naszej wspólnej Ojczyzny», але також твердинями, «gdzie zaszczerpia się nietylko poczucie narodowe, ale w wyższym jeszcze

stopniu uczucie nienawiści do Polaków». Він домагає ся, щоби зближувати молодіж до себе і дораджує, щоби не лише у східних повітах, але в цілій Галичині закладати утравістичні гімназії, де зарівно були би обовязані Поляки вчити ся по руски а Русини по польски, де «i młodzieniec, kończący studia w Tarnowie, nie miałby — jak dzisiaj — z braku znajomości języka, zamkniętej drogi na wschód, gdy dzisiaj tylko Rusin ma dla swej kariery otwartą całą Galicyę».

Отже представивши так річ «moralnego, politycznego i narodowego stanowiska», показує «Dziennik Polski» вельми коротку память всего того, що в соймі діяло ся. Дятого мусимо єму бути в тім згляді помічними. Забув іменно «Dziennik Polski», що ніхто иньший, як свогочасна соймова більшість (отже не Русини) причинили ся до сего сепаратизму. Вжеж відома річ, що в 1883. р. посол Антін Малецький поставив був в галицькій соймі внесене о заведенє утравізму в середних школах в Галичині. Соймова більшість погребала се внесене і Русини з того часу стали домагати ся засновуваня руских гімназій в східній Галичині. Очевидно молодіж руска горне ся громадно до шкіл і тепер вже не можна воювати тім аргументом, що нема кому ходити до руских шкіл. Се розуміє ся, не в лад Dzienniko-ви і він відгрівав ту ідею, яку сама соймова більшість погребала.

Колиж Dziennik-ови жаль, що Поляки задля незнання рускої мову мають замкнену дорогу на схід (хоч оно в дійности так не є), то пригадуємо єму на те, що посол Барвіньський, війшовши до галицько-

го сойму, поставив був внесене на заведенє обовязкової науки обидвох краєвих язиків в середних школах і таким способом мали би Поляки спроможність научити ся рускої мови і пізнати руску літературу. Однак соймова більшість відкинула се внесене. Нехай отже Dziennik там зверне свої жалі а не на Русинів, що домагають ся для культурного розвитку свого народу того права, яке їм заporučають основні закони державні. Власне відмовлюванем сповнення тих культурних домагань Русинам, викликає ся невдоволенє, розднує і доводить до сепаратизму якого Dziennik так боїть ся.

Та се лише одна сторона сеї картинки, яку Dziennik називає narodowo-politycznym stanowiskiem. Що-до внесеня за станиславську гімназію він старав ся підорвати єго оправданє фальшивим зіставленем цифр, кажучи, що коли в теперішній гімназії польських учеників є 500, (разом з жидами) то руских є лише 200, отже не вистарчаюче число для заснованя гімназії. Ніби то забув при тім Dziennik, що гімназію отвірає ся не нараз, але від першої кляси, що за вісім літ, коли гімназія стала би повною, число того змінило би ся значно та що власне тому Русини жадають отвореня рускої гімназії, що тоді фреквенція руских учеників змогла би ся значно, як се вже довідно виявило ся в Перемишлі, Тернополі, Коломиї.

Але друга сторона сеї картинки ще богато поганійша. А показати єї заставила «Dziennik Polski» нагода поставленого др. Олесницьким внесеня на переведенє фактичного утравізму на львівськїм університеті. Те, чого Dziennik в суботу до-

Наталь Вахнянин.

Et ne nos inducas.

(Билиця з 1863. року).

Пан Бураковский вернув домів дуже лютий, не їв обіду, лиш кинув ся на софу і сопів.

Ви знаєте пана Бураковского? Розумний чоловік! Таких хоч з свічкою гляди, хоч не посянний, а виріс. За молоду ходив до школи і при помочи гусей, що покійна мати сама годувала, допхав ся геть високо аж до інфіми. Потім, маючи літ уже двацять за собою, учив ся танцювати, носив заєдно білі рукавички, причісував ся до зеркала шість разів на день, і — оженив ся. По смерті батька став почтарем.

Почтарське діло не аби-яке! Відбирай листи, читай адреси, сортуй, висилай і знову відбирай нові, читай наново, сортуй да саро і знову висилай. Але пан Бураковский з літами привик уже до того, а з годом і діти єму помагали.

Бураковский був і несогірний політик. Через єго руки переходили ріжнородні газети, навіть і німецькі. Він вчитував з них першу сторону, що з під опаски дало ся вчитати, а відтак біг скоренько до аптики і політикував.

В антиці, при чарочках кріпкої дестильованої, сиділи що дня перед полуднем ксьондз Мацей з паном пленипотентом і пан ляйтер від

жандармерії з паном комісарем від табаки. Хоч були се люди не високих достоїнств, а все такої важненькі, вся інтелігенція малого місточка, умні голови, що і воду в морю би поміряли, якби те така глибока.

— Що нового? — спитав, заглянувши Бураковского, ірвично ксьондз Мацей. Він був найгрубший з цілого товариства, носив тонзур на всю голову, любив дуже ушка з печеної поросятини і скінчив теологію. Бураковского не любив через те, що він яко почтар перший приносив вісти політичні і держав себе за першого політика.

— Góga wiara! — скричав Бураковский і сплеснув в долони.

— Як то, nasza wzięta? — спитав скоро пленипотент Харакевич, добрий patriotnik і знаток бульбянки. — Се новий titulus bibendi. Випиймо, панове!

— Так єсь, factum! — кінчив Бураковский. — Сзеряньський venit, visit, vixit!

— А де? — спитали всі.

— Під Тошилами.

— Vivat, vivat! — роздались голоси.

— Sehr brav! — докинув пан ляйтер півголосом. Він по своїм чині, сидів на двох стільчиках, то і тихше говорив.

— Niech żyje! — заревів Харакевич і звелів на своє конто налити по повній чарці. — To będzie Polska? — спитав, підкрутивши вусів.

— Od morza do morza, od Warszawy do Kijowa! — одвітв чванливо Бураковский.

— Аж рак свисне! — забурмотів комісар. Він був świętojurzec.

На take dictum aserbum, виглошене з провільна, всі на разі змішались. Ксьондз Мацей не допив навіть чарки.

— Чому, аж рак свисне? — спитав по хвили перший Бураковский.

— Тому, що Київ не Польща, що Київ, то Русь, — відрізав комісар.

Всі глянули по собі.

— Як то? — спитав Харакевич.

— Як то? — повторив ксьондз Мацей.

— Як то? докинув Бураковский, взявшись під боки.

— А так, що Київ, то наш, що Київ, то руске місто? — повторив твердим голосом комісар.

— Київ руске місто? Ха, ха, ха! Київ руске місто? — зареготав ся Бураковский. — А Bolesław Chrobry?... То з вас такий географ?...

— А з вас такий історик? — відрізав комісар.

Сего було вже за богато Бураковскому. Він, що з першої руки читав газети, він, що так дуже любив слухати всякі історії, що пераз сам, питоменними устами, розказовав історії і історії, він не мав би бути істориком?... Бураковский чув себе оскорбленим до живого, до самих печівок.

— Пане комісарю, се справа гонорова і я беру єї на серію. Все стерплю, все дам собі сказати, але щоб ви, і то мені, відказали відомо-

магав ся для всіх середних шкіл цілої Галичини, те саме в неділю так єго перелякало з огляду лише на сам львівський університет, що він просто попадає в пароксизми панічного страху.

В сій горячій привиджують ся єму страхи всіх єго попередних статей про »Hajdamaszyn-u« та він немов в сомнамбулізмах кидає ся з дикою заїлостію на читальні »Просьвіти«. Коли польські просьвітні і патріотичні товариства, »Macierz«, »Kółka rolnicze«, »Uniwersytet ludowy« і »powszechny« та другі працюють над культурним і патріотично-народним розбудженем духа польської суспільности на Русі, коли для тих ріжних товариств плінуть щедрі субвенції з краєвого мішка, коли польська штука і наука находить щедро мецената в галицкім соїмі, то се видає ся z narodowo-politycznego stanowiska Dziennik-a polsk-ого таким природним, що він навіть не бере тих сум в прирівнанє до субвенцій, які руский нарід одержує від соїму на свої культурно-народні цілі... Але коли в своїм пароксизмі пригадав собі, що »Просьвіта« побирає якусь там субвенцію на свої видавництва, зачав плести такі »narodowo-polityczni« бздури, від яких аж гидко робить ся всякому чесному чоловікови.

Годі нам запускати ся в збиванє тих всяких нісенітниць, низьких підозрінь та підлих інсинуацій — звісно: один дурень більше наторочить, чим десять розумних розмотає. Щоби дати понятє про цілу гидоту сеї напасти »Dziennik-a polsk-ого, не остає нам нічо иньшого, як передати дословно єго статью:

«Коли хто на якусь ціль дає гроші — пише сей польский гакатист — то повинен знати, що дє ся з тими грошми, отже, на що їх ужито і який з них пожиток. Кожного року ухваляє соїм субвенції для тов. »Просьвіти«, яка сотки читальнів заложила в краю! (Немов би соїм розпоряджав ся своїми власними грошми, або закладанє читальне було лихою, непожиточною ціллю?! — Ред.)

«Сї читальні є розсадником ненависти до всего, що польске, сї читальні є всім, лише не »читальнями«. В сих читальнях відбувають ся виборчі збори радикальні віча против Поляків а навіть в деяких і піятки!

«Ніхто їх не наглядає, лише руский священник, який звичайно закладає їх і уживає до своїх руско-радикальних цілий. В сих читальнях концентрує ся »Hajdamaszyn«, про яку ми стілько пишемо.

«Отже, коли соїм тов. »Просьвіту« субвенціонує, то повинен також контролювати читальні, закладані сим товариством, а сю контролю повинен виконувати своїми органами т. є. краєвим виділом, зглядно повітовими виділами. Отже, коли »Просьвіта«, так як польські товари-

ства піддадуть ся контролі соїму, то тоді належить їх субвенціонувати, а коли ні, то належить абсолютно відмовити субвенцію. Дотеперішне контрольованє лише видавництва »Просьвіти« не має ніякого значіння, бо в читальнях читає ся що иньшого і про що иньшого говорить ся, а книжки, уділювані сим товариством, не находять цілком читачів в єго читальнях!

«Впрочім і сї »контрольовані« книжки містять в собі стілько ненависти та історичної неправди, — не виключаючи навіть творів такого »угодовця«, за якого хоче уходити п. Барвіньский — що можуть бути хіба! пам'ятником нашого сентименталізма в політиці.

«Вертаючи до читальні, скажемо, що там читають лише такі газети і книжки, які дораджують, якби Поляків змусити до підвишеня плати »хліборобам«, як би бойкотувати більших властителів, якби Поляків вигнати зі східної Галичини, якби поділити їх маєтки, а найвищою мрією кожного члена »Просьвіти« є, щоби Галичину поділити на польську і руску».

Слідуючим разом ми осьвітимо сї ельокубрації рентгенівськими лучами психології.

Ві доз ва

в справі запису дітей до руских шкіл у Львові.

Родимні!

В днях 29, 30 і 31. серпня пічнуть ся записи до шкіл народних львівських.

Є се справа не лиш для Львова, але і для всего краю незвичайно важна і вагу сю повинні всі львівські Русини добре порозуміти і сповнити совісно свій обовязок. Мало маємо шкіл руских, тож користаймо, як слід, хоч з тих, які маємо. Маємо чотири рускі школи народні: дві мужескі і дві женські.

Одна мужеска школа чотири-клясова: руска школа вправ, уміщена при ул. Длугоша ч. 17; друга школа чотири-клясова: міська імени Маркьяна Шашкевича при ул. Скарбківській ч. 26. Они — знаві вже П. Т. Родимцим — розвивають ся дуже успішно і вдоволяють найбільшим вимогам П. Т. Родичів.

Для дівчат маємо чотири-клясову женську руску школу вправ при ул. Сакраменток, а записи до неї відбувають ся в учительській семінарії женській при улици Сакраменток. — Школа ся також вже звісна загалови рускої П. Т. Публики, розвиває ся надзвичайно хорошо. Родичі, що посилали свої дівчата до неї, не мають слів похвали і для науки і для веденя дівчат та для щирих відносин між учительками та дітьми. Руске Товариство педагогічне отворило з днем 1. вересня 1898 клясу I. (V) рускої дівочої школи виділової. В сїм році шкільнім були вже три кляси то є кляси I, II. і III. (V, VI. і VII). Школа та поміщена при пл. Стрілецькій ч. 6. Школу ту госпітував інспектор краєвий і на тій підставі одержала она субвенцію від Ви-

сокого Соїму. То є найліпшим свідочством, що школа та розвиваєсь правильно. Так отже рускі дівчата будуть могли кінчити в своїй питомій школі всі кляси школи виділової і з них без перепон переходити просто до учительської семінарії.

Всі сї школи рускі ведуть ся в повному вдоволеню всіх П. Т. Родимців. Не надто велике число дітей дає можливість тим лучше вести в них науку; брак жидівської дівчорки має за собою також деякі користи, а вкінци товариство »Шкільна поміч« запомагає біднійших дітей сих шкіл як найщедрійше.

Відзиваємось отже до всіх П. Т. Родимців так місцевих як і замісцевих і припоручаємо горячо всім, щоб не тільки самі записували свої діти до руских шкіл, але і других до сего заохочували. Нехай ніхто не здержує ся тим, що єго дитина не володіє добре руским язиком; рускі школи приготовані на се і ведуть науку від початку так, що діти в короткім часі набувають достаточного знаня руского язика.

Тож записуйте П. Т. Родимці свої діти лише до сих чотирох руских шкіл, де учителі і учительки займають ся щиро нашою молодіжню, наука веде ся взірцево, а діти виховують ся на будучих свідомих своєї національности горожан краю і держави

З Виділу Руского Товариства педагогічного у Львові.

Китайске відшкодованє.

Одинокою користю, можна-б сказати, з китайської виправи — се задокументованє міжнародного порозуміння в квестиях, доторкаючих цивілізованого свїта. Взаїмні операції зблизили держави до себе та зміцнили основи свїтового мира.

Але фінансова сторона представляє ся менше свїтло. Держави понесли величезні видатки на китайську експедицію, а справа їх відшкодованя, як і страт, понесених через боксерский рух полягає поки-що лише на надїях.

Богдыханське правительство вправді згодило ся на висоту відшкодованя, подану послами союзних держав, та на затягненє позички на сю ціль, але цілу журу, звідки взяти гроший та на який процент, оставило самим же державам.

Китайському правительству се і байдуже, бо держави для сплаченя затягнутої позички не зможуть на Китаю пошукати иньшого жерела, як опроцентованє заграничного довозу, с. з. своїх власних продуктів, свого власного промислу.

До иньших жерел не мають ані права, ані приступу. Звісно, що виправа скінчила ся вицфанем війск та передачею адміністрації в китайські руки. А колиб навіть держави присвоїли собі право побору мит на ріках і дорогах, т. з. діківів, то кошти європейської адміністрації були-б більші, чим доходи. Китайский урядник

стей історичних... Бураковский почервонів з досади.

— То докажіть, що Київ польский, — замітив з змшною кровю комісар.

— Докажу, докажу! — кричав оскорблений історик.

— А чим, рад би я знати?

— Докажу Газет-ою Narodow-ою, або Dziennik-ом...

— Може ще і Lemberger-кою? — замітив з іронією комісар. — О, я від вас чогось иньшого сподївав ся. Єсли ви історик, то докажуїте, пане Бураковский, вашої правди з історії, докажуїте з кронїк.

Бураковский був в клопоті. Він знав вправді, що в кожній газеті вєть своя кронїка, але як міг він єї вчитувати, коли газети, що переходили через єго руки, були всі під опаскою?

— Докажіть мені, на примір, з кронїки Длугоша або Галюса, — правив дальше комісар. — Ви-ж яко історик ачеїже їх читали?

— Так... читав... читав... тільки...

— Тільки не розумів, бо они, на ваше нещастє, писані по латині! — реготав ся комісар.

— Я і по латині бя не розумів? — обурив ся Бураковский.

— А я, — продовжав комісар, — я дока-

жу вам, що навіть Варшава руске місто. Оть що!

— Варшава? — покрикнули всі в один голос.

— Warschau? — зумів ся навіть сам пан лейтєр. Ксьондз Мацей знову не допив чарки.

— Докажіть, докажіть, — перебив скоренько Бураковский, рад, що так щасливо вивинув ся з матні.

— Добре, але я по латині вам докажу, — застеріг ся комісар. — і надїю ся, що єсли мені на слово не вірите, то повірите своєму Длугошу, котрий, як ви самі добре знаєте, на стороні третій, сємий стих від споду, таке пише, — прошу, уважайте: »Et ne nos inducas in tentationem — (комісар моргнув на ксьондза Мацея), — sed libera nos a malo: Rutheni usque ad Varsioviam«. Ви се розумієте, пане Бураковский? Щож се значить? Толкуїте!

— Так... так... значить... одвічав тихеньким голосом Бураковский, покраснівши від сорому не висше своїх ушей.

— Rutheni usque ad Varsioviam, — повторив з провільня єще раз комісар.

— Так... так... розумію: Rutheni... ad Warszawam... вицдїв неохотно Бураковский.

— Щож се значить? — питав дальше комісар.

— Но... но... розумію... се значить...

— Се значить, — поміг єму комісар, — що Русини мешкали геть-геть, аж по Варшаву.

— Ganz richtig! — примітив сам лейтєр, — Ruthenen gеть, gеть, bis nach Warschau. Се цілком ясно.

— То якжеж тепер з нами, пане Бураковский? спитав остаточно комісар, глянувши цікаво на ксьондза Мацея.

— Бураковский не одвічав, соннув раз і другий, а дальше сплюнув, пожелав Длугошу доброго здоровля, схопив за шанку і не розпротививсь навіть з своїми політичними товаришами забрав ся домів. Що дальше сталося, ласкавий читатель догадає ся сам, прочитавши перший стишок сеї билїці. Я знаю лиш, що ксьондз Мацей, як взяв ся за живіт, так до пізнього вечера лиш реготав ся, а навіть єще по лиші, як при Службі Божій заїнтонує басом: et ne nos inducas in tentationem, то ледва здержить ся від сьміху. Що більше? З того часу без świętojurca не випа ні одной дестильованої.

Чи се не братерство?...

справує такий уряд за кілька тaelів річно, європейський мусів би побирати кілька тисячів.

Отже лишайуть ся тільки морські мита, вже давно засеквестровані та адміністровані державами на покриття давніших китайських позичок; треба їх піднести о стілько, щоби надвизка доходів покривала проценти від затягнутої позички та ще давала якусь суму на уморене самої позички.

Як держави порадять собі з тим — Китайцям байдуже. Они раді, що привіз виробів білих чортів подорожіє; се буде лиш запорою для зросту чужого імпорту, а підмогою для місцевого промислу. Тому Кртайці умили руки від сеї справи.

А для держав не мала в сім трудність. Деякі з них затягнули позички на китайську виправу, тож жадають такої суми, щоби покрила всі ті видатки. Але ще більшу трудність представляє уложене тарифи для морських мит. Кожда держава має якийсь один продукт, що єго головню достарчує Китаєви: Англія опієм, Америка нафту, французка Кохінхіна риж, Росія червоний перкаль, витворюваний спеціально для Китайців і т. д. Отже кожда держава старає ся, щоби єї товар був як найшешше оподаткований, а всі другі принесли стілько оплати з мита, щоби стало на заплату відшкодованя.

Ось як представляє ся нині китайське відшкодованє.

Н О В И Н К И.

— **Календар.** Ві вторник: гр.-кат. Онуфрей; рим.-кат. Проспера. — В середу: гр.-кат. Акилин; рим.-кат. Иоана.

— **Репертуар руского народного театру у Львові.** Ві вторник дня 25. с. м. (в салі «Gwiazd-и» ул. Францішканська): «Вихованець», комедия в 3 діях Янчука.

Початок точно о 8. год. вечером.

Ціни місць: Крісло першорядне 2 кор.; крісло другорядне 1 кор. 60 сот.; крісло третьорядне 1 кор. 20 сот.; партер стоячий 80 сот., а для гімназистів і військових низше фельдвеля 50 сот.

— **Програма ювілейного концерту** «Львівського Болна»: 1. Вербський: Симфонія G-mol — оркестра. 2. Бортнянський: Концерт 31, «Блажен муж» — мішаний хор. 3. а) Біліковський: «Як беззаконіє», б) Топольницький: «Ой три шляхи», в) Людкевич: Косар — хори мужські. 4. Лисенко: «Зацвила в долині» — дуєт на сопран і тенор. 5. а) Кішакевич: Сонце грів, б) Лаврівський: Осінь, в) Кумановський: Вязанка пісень, г) Січинський: Діпроро реве — мішані хори. 6) Ганінчак: «Заграй цигане», баритонове сольо в супроводі смичкової оркестри. 7. а) Воробкевич: Над Прутом, б) Ніщинський: Закувала та сива зауля, в) Ніжанковський: Гуляли — мішані хори. 8. Колеса: Вулиця — мішаній хор. 9. Матюк: Цвітка дрібная; Вахнянин: Помарайла наша доля — сольосійв п-а О. Мишуги. 10. Лисенко: Бють порога, — хор мішаній в супроводі оркестри.

Ціни місць: фотель 3 кор., перворядне крісло 2 кор., другорядне крісло 1-60 кор., вступ на салю 1 кор., галерия 60 сот. — Від середи можна дістати білети в тов. «Льв. Боян», рынок ч. 10. I пов. Окремих запроси виділа «Боян» не розсилає.

— **В інституті СС. Василянк у Львові** на Стрийськім відбуде ся в суботу дня 29. с. м. річний іспит інститутк з предметів, які їм дома преподають ся. Початок іспиту о 6. год. пополудни. Вступ вільний родичам і опікунам.

— **3 Товмачого** вишуть вам: (Случайно п-нав ся мені в рука, «Галічанін» з минушого тижня, а в нїм незвичайно мила несподіванка т. в. справозданє хоч неофіційне про стан стипендійного фонда імени Митрополита Андрея Шенгитського. Яке скоро я однак розчаровав ся, переглядаючи повочи поодинокі позиції шумно заповіданої «субскрипції». Разом вже з 200 короновиам датком Високоблагородного графа Яна Шенгитського, батька Віреосвящененого Митрополита, дочислив ся я не цілих 800 корон. Варто і се пригадати, що, як видко з того справозданя, комітетові «субскрибенти» геть поспасали ся «бігством». Зі станиславських мірян причинили ся значнішими датками до заснованя фонда: тамошний міщанин Рубчак, знаний також зі значних жертв на брацку бурсу в Станиславові. Він зложив: 100 корон. Тільки рівнож зложив Іван Лісковацкій, урядник дирекції екарбової, з нагоди одержаня папського ордеру «pro ecclesia et pontifice», що однак через помилку прибув з Риму під адресою радника судового Проскурницького. Крилошанє станиславський «субскрибовали» по 20(!) корон. Між тими о. пралат Литвинович о 16 корон більше яко кан-

дидат(!) на тамошний владичий престол. Все то дуже гарно, погадав я собі, але при тїм параз зібрала мене охота, поспитати прилюдно о. пралата Литвиновича, що чути з фондом стипендійним пок. єпископа Пелеша, що доси повинен виносити десь околo 2.400(!) корон, а заснований був ще перед 16 роками? Чи о. пралат Литвинович думає, що ті, які складались на сеї фонд, мають про него забути? Справі сій не дамо «потонути» в каданських руках, хотя бисьмо мали вивести єї перед ц. к. суд в Станиславові! Пок. єпископ Пелеш, що правда, не відзначав кацапства, а в додатку держав «коротко» теперішних магаторів станиславської Консистеріи, з сего однак цілком єще не слїдує, щоби фонд стипендійний єго імени мав запропастити ся. Дивує при тїм і се, що станиславські допсувателі «Галічаніна», такі «скрупулятні» в ділах фінансових, де ходить о Банк звязковий, Спілку Підгірську та др.—так «храбро» мовчать в справі фонду стипендійного ім. єпископа Пелеша. Фонд сеї, то прецінь не парохія Олешів в нашім повіті, що наслідком нікчемного шахрайства, можливого лишень в Станиславові за панования родини Литвиновичів, принала швагрови галапасників з кривдою многих, а старших священників...

— **Протестанти до Папи римского.** З нагоди 450-літнього ювілея заснованя університета в Глазгові, ректор, професори і студенти (протестанти-англікане) вислали до Папи адресу, в якій піднесено заслуги папи Миколая V. околo заснованя сеї старинної шкoтської академії. Підписані на адресі просять Св. Огця, аби аволив взяти участь в сім радіснім торжестві. Папа у відповідь вислав до Глазгова брєве, в якім просить Бога, аби науку звернув на дорогу правди і всіх сполучив узлом любови.

— **Іспит зрілости** в гімназії в Золочеві відбув ся в днях від 17. до 20. с. м. під проводом директора тернопільської гімназії д-ра Мавр. Манішевського. До іспиту зголосило ся 20 публичних учеників, один приватист і 2 екстерністи. Іспит зложили: Петро Богданович, Антін Брун, Володимир Домбровський, Володислав Янига, Мойсей Канісе, Модест Млинарський, Іван Огородник, Василь Панейко, Чеслав Пеньонжкевич, Генрик Розенбаум, Йона Розенцвайг, Авр. Швагер, Ст. Сяркевич, Микола Спробідів, Микола Ситник, Фр. Вайнтрауб Рівен, Іван Волянницький, Іван Волкович. Один ученик і два екстерністи одержали поправку.

— **Бураки а школа.** Щоби піддержати управу цукрових бураків, які розпочала ся с. р. на Буковині, зарядило буковинське правительство, щоби місцеві ради шкільні ужили свого права на увільненє дїтей від науки через три днї в році в той спосіб, що увільнять їх на 6 півднів, щоби мали можливість помагати при управі бураків. Се розпорядженє порозуміли деякі місцеві ради шкільні і управителі шкіл в той спосіб, що вигнали шкільну молодіж на силу на лани бураків і силували їх полоти бураки за дармо, ніби за нанцину.

— **Іспит зрілости** в польській гімназії в Коломиї відбув ся в днях 13-16. с. м. під проводом директора I. гімназії перемискої п. Пшонтекевича. Іспит здали: Альперн Нафталя, Бачес Вільгельм, Бобер Здислав, Гловацкий Іван, Гаммер Северин (з відзн.), Яницький Євген., Кноблях Станислав, Кон Хаїм, Малірський Максим, Мельник Іван, Петрович Станислав (з відзн.), Рапапорт Хаскель, Розенбаум Йосиф, Розвадовський Теофіл, Жегак Вацлав, Шалер Мендель, Зоненрайх Озьян, Слуньницький Михайло, гр. Стаженський Бронислав, Віанер Мордко, Вірський Іван. Чотири абітурієнти одержали поправку.

— **Убийство.** З Волі Добростанської доносять: Дня 22. с. м. селянин з Добростан, Іван Леба, батько троїх дїтей, вибрав ся до ліса кв. Пошівського в Волі Добростанській по лице з молодих лнп. Коли Леба крав лице, надійшов побережник Гугет і наляканий Леба почав утікати. Тоді Гугет вистрїлив на здогін за утікаючим і влучив єго в голову цілим набоем грубого шроту. Леба погиб на місці.

— **Лютий вітчим.** Дозорець дому при ул. Зацерковній ч. 5. у Львові, Войтко Брош, оженив ся з вдовою Анною Ординець, що мала по першім мужу дочку і 600 зр. ошадности. Якийсь час жив з нею чесно, однак пізнійше почав знущати ся над дитиною Забрав жіночі книжочки каси щадничої на 200 ар. і переписав єї на своє імя, а коли єму не хотїла видати репїти грошій, почав так страшно знущати ся над дитиною, що сусїди повідомили про те поліцію і опікуна. Брош кинув ся на опікуна дитини і загрозив, що уба дитину, коли хто буде за нею обставати. Лютого вітчима арештовано, а шестилїтню дитину віддано до лікарських оглядин, при котрих найдено на цілім тілі рани і синці від побоїв.

— **Конець слави і власти.** Штокгольмска часопись «Aftonbladet» замістила сензаційну вість про Победоносцева, яку тут подаємо: «Дня 22. мая оберпрокуратор Синоду, Победоносцев, одержав вїзване, явити ся у царя. На авдїєнції Победоносцев заявив царєви, що в виду теперіш-

них відносин він не може свідлати з іншими міністрами, бо они улягли вільнодумним струям, які після єго думки не можуть погодити ся з нинїшнім устроєм Росії, і зажадав самостійного становища для себе, щоби ратовати ситуацію. Цар мав тоді запитати: Чого ви властиво хочете? Бажаєтє вістати канцлером? — На се відповів Победоносцев: Рїшенє про те лишайо В. Ц. М. — Тоді цар сухим і терпким голосом сказав: Ви колїсь поручили мені Геремікіна, а тепер я незвичайно вдоволеній, що він вже забрав ся. — На се Победоносцев не був приготований побїд і сказав: Прошу В. Ц. М. звільнити мене від обовязків. — На се цар: Ще подумаю над тим. — Від тоді Победоносцев «нездужає». Імовірно царя повідомлено про зміст листу Победоносцева, в якім він строго нааєтує міністра фінансів Вітгоо.

Слїдуючого дня по авдїєнції Победоносцева, прийшли до царя міністер Сіяягін і другий ще, аби здати справозданє з робітничих розрухів. Оба міністри посварили ся в присутности царя, а цар не станув в обороні жадного з них. Наслїдком сего оба подали ся до дїмісії. То і цар мав крикнути: Ні, ні, тисячу разів ні! — В міністерськім кабінеті панує велике напруженє, а днї Победоносцева почислені.

— **Дрібні вісти.** Декачом філософїчного відділу львівського університету вибрано проф. д-ра Людвіка Фінкля. — Деканом медичного відділу краківського університету проф. д-ра Льва Вахгольца. — Рух поїздів на шляху між Тисеменицею а Товмачем привернено дня 21. с. м. поїздом ч. 1212. — З Петербурга доносять, що міністри внутрішних діл, просвіта, судівництва і старший прокурор сїнода постановили цілком замкнути видавництво петербурскої часописи «Жизнь».

— **Гумористичний кутик.**

Добрий спосіб.

Професор К. має виголосити промову на шкільних вечерниках.

— Чи довго ви вчили ся бесїди? — питають єго перед виступом.

— Несновна пів години...

— Яким же се способом ви успїли так скоро приготувити ся?

— Дуже просто — відповів педагог — я прочитав раз і зробив на хустці узел, щоби не забути.

Знає себе.

— Подай мені, жіночко, святоче убране.

— Кудиж ти вибравш ся, нині прецінь субота?

— Іду на скляночку пива, а доки повернусь, може легко вже бути недїля.

Слабкий материял

— Ваше око, Іване, вже виплило, треба хїба вставити скляне.

— Єй, та на що, коли скляне ще скорше вибють...

Телеграми.

Відень, 24. червня. Цїсар звидїв в суботу дїм для робітників імени Франца Йосифа, вибудований коштом долїшно-австрійської Каси щадничої і віденської палати торговельної з нагоди 50-літнього ювілея панования монарха. Цїсар розмовляв з зарядом і з робітниками і додав, що сям сповнено одво з найгорячіших єго бажань. По годиннім побуті в робітничім домі, монарх поїхав приглянути ся будові шпиталу для дїтей, який названо також єго іменем. Зібрана публика з ентузіазмом витала цїсаря.

Відень, 24. червня. Вчєра відбув ся перший ювілейний обхід з процесією, під проводом кс. кардинала Груши.

Прага, 24. червня. Відбули ся ту збори, на яких запроотестовано против остатнього сису населєня, іменно, що більше як пів мільона Чехів в Чехії, на Моравії і на Шлеску вчислено між інші народности. Ухвалено резолюцію з жадаєм зміни закона о сисї населєня.

Париж, 24. червня. Агенція Гаваса доносить, що китайський цїсар поверне в жовтнї до Пекїна.

Бруксєля, 24. червня. В «Petit Bleu» др. Лейде рїшучо перечить, немови Бота піддав ся Англічанам. Кореспондент «Petit Bleu» в Лондоні інформував ся також в англійськім міністерстві внутрішних справ, де заявлено єму, що від Боти не насїла в тій справі ніяка вїстка.

Краєвий Соїм.

Початок нинішнього засідання — 10. год. 45 мін.

По отвореню засідання маршалком приступлено до дневного порядку нарад.

Пос. Адам Скишньський поперав своє вчене в справі візвання правительства, аби оно отворило в Горлицях реальну школу. По виводах внескодавця, що в Горлицях нема доси ніякого середнього заведення шкільного, а торгівля і промисел в тім місті змогли ся — відослано внесене до шкільної комісії.

З черги приступлено до внесення пос. Олесницького. Внескодавець жадає, аби соїм візвав правительство, щоби оно

а) приступило до отворення у Львові університету з руским язиком викладовим зглядно до креованя при існуючій львівській університеті на всіх виділах катедр з руским язиком викладовим для всіх предметів наук тих-же виділів;

б) щоби правительство як найскорше а по можности вже в найближшій році шкільнім креовало на виділі юридичнім львівського університета катедри австрійського права процесового цивільного, торговельного і векселевого, а на виділі філософічній тогож університету катедри класичної філології, математики, фізики, географії і наук природних з руским язиком викладовим.

Пос. Олесницький на доказ конечности руского університету у Львові наводив, що вже в XVI віці кн. Острогский засновав висшу академію руску. Теперішній стан на університеті не відповідає культурно-науковим потребам Русинів. (Оплекси). Внесене передано шкільній комісії.

Дальше поперали свої внесення: пос. Сенковський що-до нечесної спекуляції в торгівлі штучними навозами, а пос. бар. Бруницький в справі поліпшення бити органістам і дякам; — оба внесення соїм переказав відповідним комісіям.

На нинішнім засіданню соїм ухвалив прилучити громади Руске Село, Старонива і Драбинянка до Ряшева; уділити 6.000 кор. субвенції садівничому заведенню в Кракові і прийняти до відомости справоздане краєв. виділу о краєвій школі рільничій в Чернихові і огородничій школі в Тарнові.

Між внесеннями та інтерпелляциями, які вплинули нині до соїму, замітне внесене пос. Олесницького о поділ галицької краєвої ради шкільної на руску і польську, зглядно о утворенні окремої рускої секції і пос. Шведа о зміну 3-літньої служби військової на дволітню.

COLOSSEUM Ernesta Thorna, у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонішна.

Програма від 16. червня до 30. червня 1901.

При співучасті військової музики 80. п. п.

1) Adeja Moraw, перша субретка п. к. прив. театру на Йосифштаді у Відні. 2) Gileman, сензаційна тресура осів і котів. 3) Pietro Basalari, вокальний феномен в консерваторії в Римі. 4) Les Alex Cararangeot, винахідники воздушних танців tourbillon. 5) The Geottler's, найліпші в світі комічні акробати. 6) Lina Goltz, субретка театру Ганца в Гамбурзі. 7) Орхестра. 8) Трупа Borsini, акробати головою на голові на двох кружляючих кулях. 9) Mercedes, ексцентрична двійка. 10) The 5 Bruston's, комічна пантоміма на бішклях п. з. „Уродини з перепонами“. 11) 3 Brothers William's, незрівняні еквілібристи par excellence.

Що дня о 8. год. вечером велике представлення. В неділю і свята два представлення. Що п'ятниці High Life представлення. Білети часнійше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

Лекційна комісія

студентів філософічного виділу львівського університета, яка остає під зверхнім проводом проф. Твардовского, поручає здібних інструкторів і домових учителів. — Усні зголошення приймають члени комісії щоденно (навіть в неділі і свята) на університеті (І п. Салія VIII) межи 12-ї год. — Адреса: Лекційна комісія студентів філософічного виділу, Львів, Університет.

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР“

Львів, ринок ч. 10. (дім „Просьвіти“).

одиноке руске товариство асекураційне, обезпечає будинки і всі предмети движимі против огневих шкід.

„Дністер“ припоручили Пресовьщ. Ординарияти Всеч. Духовенству і віряни всіх трех Епархій.

Фонди гаранційні „Дністра“ з днем 31. грудня 1900.

Фонд резервовий	311.540 кор. 11 сот.	} разом 520.406 кор. 65 сот.
Резерва премій	171.942 „ — „	
Резерва спеціальна	6.000 „ — „	
Фонд емеритальний	30.924 „ 54 „	

Тарифи „Дністра“ умірновані. Надвизка річна розділяє ся між членів в формі зворотів. За рік 1900 дістають члени 8% звороту в премії.

„Дністер“ виплатив до 31. грудня 1900. відшкодовань 2,120.834 кор. Шкоди ліквідують ся безпременно в присутности Делегата і 2 членів.

Поліси „Дністра“ приймають при позичках гіпотечних: Банк краєвий і Каса ощадности у Львові, Коломиї, Самборі, Долині, Снятині, Городенці, Тереховлі, Заліщиках, Городку і Богородчанам.

НА ЖИТЕ треба обезпечитись тільки через „Дністер“ в Товаристві взаїмн. обезпеч. в Іранові; в таких обезпечень через „Дністер“ иде часть провізії на рускі публичні добродійні цілі; поліси і квіти видає Краківське Товариство рускі.

„Дністер“ пошукує спосібних агентів, особливо селян господарів в окрестностях, де ще нема близько агенцій „Дністра“. Агенти заробили вже 274.964 кор. провізії.

Зголошення о агенції треба вносити до Дирекції у Львові.

Селяне убігайте ся тільки о агенції „Дністра“

Від огню обезпечайте ся тільки в „Дністрі“.

На житє обезпечайте ся тільки через „Дністер“.

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1-го мая 1901.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-европейского).

Поїзд до Львова		Поїзд зі Львова	
посп. особ.	приходять о годині	посп. особ.	відходять о годині
6:10	з Кракова, Берліна, Варшави, Відня Чернівців (Іцкан, Галацу), Гусятина	6:25	до Станиславова, Пдвисокого, Потутор до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний
6:20	з Брухович, шод. від 16. мая до 15. вер. вк.	6:30	„ „ „ „ дв. Підзамче
6:46	з Янова	6:43	„ „ „ „ дв. Підзамче
7:45	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче	6:35	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава
8:00	на дв. головний	8:40	до Кракова (Відня, Варшави), Берліна
8:10	з Лавочного (Пешту) Калуша, Сянока	9:00	до Скольного, до Лавочного (1. лпп. до 15. вер.
8:15	з Сокаля, Рави рускої	9:15	до Янова
1:35	8:50 з Кракова, Відня, Варшави, Пешту, Берліна	9:25	до Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Під.
11:45	з Янова	9:42	до Янова від 1. мая до 15. вересня в неділі і свята
11:55	зі Станиславова (Кересмеае, Потутор)	10:20	до Сокаля, Белзця, Рави рускої і Любачова
12:55	з Янова	10:25	до Чернівців
1:10	зі Скольного, Калуша, Хирова з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.	1:25	до Янова від 1. мая до 15. вересня в неділі і свята
3:14	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і св.	2:15	до Брухович від 16. мая до 16. вересня в неділі і свята
4:40	зі Самбора, Борислава, Стрия	3:05	до Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.
2:20	5:11 з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Під.	3:15	до Янова щоденно від 16. мая до 30. вер.
2:35	5:35 „ „ на дв. голов.	3:26	до Брухович шод. від 16. мая до 15. вер.
1:45	5:50 з Кракова	3:30	до Ряшева, Хирова, Любачова
6:00	з Чернівців, Іцкан		
	з Сокаля, Белзця і Любачова		
Ніч		Ніч	
7:36	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і св.)	12:45	6:10 до Станиславова
8:50	з Брухович від 16. мая до 15. вересня шод.	6:20	до Кракова (Відня, Берліна, Варшави)
9:41	з Янова від 1. мая до 15. вер. щоденно	6:30	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні 6. а від 16. вер. до 30. цвіт. 1902 щоденно
9:20	з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і св.)	6:35	до Лавочного (Пешту) Калуша, Хирова
8:40	9:50 з Кракова (Відня, Берліна), Ясла, Розвадова	7:10	до Тернополя, Бродів дворець головний
2:31	9:40 з Чернівців, Букарешту,	7:32	„ „ дворець Підзамче
12:15	з Лавочного (Пешту) Хирова, Калуша	7:25	до Сокаля і Рави рускої
10:20	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Під.	7:52	до Брухович (13. мая до 16. в. в нед. і св.)
10:20	„ „ на дв. голов.	9:30	до Янова від 1. мая до 15. вересня
10:02	з Підволочиск Копичинець на дв. Підзамче	10:30	до Чернівців і Іцкан
3:12	„ „ на дворець головний	11:00	до Кракова, Відня, Варшави
3:35		11:10	до Підволочиск, Бродів дв. головний
		11:32	„ „ дв. Підзамче
		4:15	до Кракова, Відня, Берліна, Самбора
		4:45	до Брухович від 16. мая до 15. вер. шод

ЗАМІТКА: Пога нічна числять ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно-европейский рівнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-европейского = 12 год. 36 мін. часу львів. ко. — В місті видають білети їзди: звичайні білети агенція часописай Ст. І. Соколовского в пасажи Гаг: гара ч. 9. від 7. год. рано до 8. вечером, а білети звичайні і великі інші, тарифи, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п. бюро інформаційне п. к. великих державних (ул. Красівських ч. 5. в подвір'ю. — оди II, двері ч. 52) в урядових годинах (8—3 а в свята 9—12).

Товариство взаїмного кредиту

„Дністер“

стоваришене зареєстроване в обмеженому порукою

Львів, ринок ч. 10. (дім „Просьвіти“)

приймає владки до опроцентования на 4%. Позички уділяють ся членам за сплатою 5 1/2% і 1% додатку на кошти адміністрації, почавши від 200 корон і висше, до половини вартости гіпотечки на сплату в ратах до 10 літ.

Позички над 500 корон мусять бути інтабульовані, а до 500 кор., або інтабульовані, або в порукою 2 ручителів відповідних.

Св'язники не посідаючи гіпотечки мусять крім поруки 2 ручителів предложити полісу житєву; обезпечитись на житє треба тільки через „Дністер“ в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові.

Удїл членський вносить 50 кор. вписове 2 кор.

Членом бути може тільки член обезпечений в „Дністрі“.

З днем 31. грудня 1900 стан:

число членів	1857
фонд резервовий	6919 кор. 46 сот
вплачені уділи	73087 „ — „
вкладки щадничі	806803 „ — „
уділені позички	763737 „ — „
касовий оборот в 1900 році	2424157 „ — „

Інформації до позичок уділяє Дирекція листовно або агенти Товариства взаїмних обезпечень „Дністер“